

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی

IFRS 7

اوراق بهادار (ابزارهای مالی): افشای آنها

استاندارد بین المللی گزارشگری مالی ۷ اوراق بهادار (ابزارهای مالی): افشاگری ها

اهداف

۱- هدف از این IFRS ملزم کردن واحدهای تجاری به ارائه افشاگری در صورت های مالی خود می باشد که کاربران را قادر به ارزیابی:

الف) اهمیت اوراق بهادار (ابزارهای مالی) برای وضعیت مالی و عملکرد واحد تجاری

ب) ماهیت و میزان خطرات ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای مالی) که یک واحد تجاری در طول مدت و پایان دوره گزارشگری در معرض آن قرار گرفته می شود و چگونگی مدیریت این خطرات.

۲- اصول در این IFRS، اصول برای شناسایی، اندازه گیری و ارائه دارایی های مالی و بدهی های مالی در IAS32 "اوراق بهادار (ابزار) مالی: ارائه و IAS39 اوراق بهادار (ابزار) مالی" شناسایی و اندازه گیری را تکمیل می کند.

حوزه

۳- این IFRS می بایست به تمامی واحدهای تجاری به تمامی انواع اوراق بهادار (ابزار) مالی اعمال شود به جز:

الف) آن دسته از منافع بهره (حق مالکیت) در شرکتهای فرعی، وابسته یا مشارکت مخصوص که مطابق با IAS27 صورت های مالی تلفیقی و جداگانه، IAS28 سرمایه گذاری ها در واحدهای تجاری وابسته یا IAS31 منافع بهره در شرکتهای مشارکت مخصوص به حساب گرفته میشوند.

با این حال، در برخی موارد، IAS27، IAS28 یا IAS31 اجازه می دهد که یک واحد تجاری برای به حساب گرفتن منافع بهره (حق مالکیت) در یک شرکت فرعی، وابسته یا مشارکت مخصوص از IAS39 استفاده کند؛ در آن موارد، واحدهای تجاری می بایست الزامات این IFRS را اعمال کنند. واحدهای تجاری همچنین باید این IFRS را به تمام اوراق بهادار مشتقه مرتبط با منافع بهره در شرکتهای فرعی، وابسته یا مشارکت مخصوص اعمال کند مگر اینکه اوراق بهادار مشتقه تعریف اوراق بهادار سرمایه ای (ابزار سرمایه ای) در IAS32 را برآورده سازد.

ب) حقوق کارفرمایان و تعهدات ناشی از برنامه ها مزایای کارکنان که IAS19 مزایای کارمند را اعمال می کند.

ج) حذف شده است.

د) قراردادهای بیمه آن گونه که در IFRS "قراردادهای بیمه" تعریف شده اند. با این حال، این IFRS به اوراق بهادار مشتقه ای که در قراردادهای بیمه گنجانده می شوند اعمال می شود. اگر IAS39 واحد تجاری را ملزم کند آنها را به صورت جداگانه حساب کند.

علاوه بر این بیمه گر میبایست این IFRS را برای قراردادهای ضمانت مالی بکار گیرد اگر IAS39 را اعمال نماید در شناسایی و اندازه گیری قراردادها، ولی میبایست IFRS 4 اعمال نماید اگر مطابق با پاراگراف (د) ۴ از IFRS 4 انتخاب کند که IFRS 4 را برای شناسایی و سنجش آن قراردادها اعمال کند.

ه) اوراق بهادار (ابزار) مالی، قراردادها و تعهدات تحت معاملات پرداخت بر پایه مشارکت (سهام) که IFRS2 "پرداخت بر پایه شراکت" را اعمال می کند مگر (بجز) اینکه این IFRS در حوزه پاراگراف های ۷-۵ از IAS39 به کار میگیرد.

و) ابزارهایی که ملزم می شوند به عنوان اوراق بهادار سرمایه ای مطابق با پاراگراف ۱۶ (الف) و ۱۶ (ب) یا پاراگراف ۱۶ (ج) و ۱۶ (د) از IAS32 طبقه بندی شوند.

۴- این IFRS به اوراق بهادار (ابزار) مالی به رسمیت شناخته شده یا نشده.

اوراق بهادار (ابزار) مالی شناخته شده، دارایی های مالی و بدهی های مالی را شامل می گردد که در حوزه IAS39 قرار دارند. اوراق بهادار (ابزار) مالی شناخته نشده برخی اوراق بهادار (ابزار) مالی را شامل می شود؛ گرچه خارج از حوزه IAS39 هستند، ولی در حوزه این IFRS قرار دارند. (مانند برخی تعهدات وام).

۵- این IFRS برای قراردادهای خرید یا فروش یک قلم غیر مالی که در حوزه IAS39 (بینید پاراگراف های ۷-۵ از IAS39) قرار دارند اعمال میشود.

دسته های اوراق بهادار (ابزار) مالی و سطح افشا

۶- هنگامی که این IFRS افشاگری ها را بوسیله کلاس اوراق بهادار (ابزار) مالی الزام آور می کند، یک واحد تجاری می بایست اوراق بهادار (ابزار) مالی را به کلاس هایی که مناسب با ماهیت اطلاعات افشاء شده می باشند، گروه بندی کند و ویژگی های این اوراق بهادار (ابزار) مالی را به حساب آورد (در نظر بگیرد). یک واحد تجاری می بایست اطلاعات کافی که اجازه مغایرت گیری به اقلام خطی ارائه شده در ترازنامه را می دهد، فراهم کند.

اهمیت ابزارهای مالی برای وضعیت مالی و عملکرد

۷- یک واحد تجاری می بایست اطلاعاتی را افشا نماید که کاربران صورت های مالی خودش را قادر می سازد اهمیت اوراق بهادار (ابزار) مالی را برای وضعیت مالی و عملکرد خودش ارزیابی کند.

صورت وضعیت مالی

رده های دارایی های مالی و بدهی های مالی

۸- ارزش دفتری هر یک از رده های مالی که در ادامه می آید، همانگونه که در IAS39 تعریف شده اند، می بایست افشاء شود چه در صورت وضعیت مالی (ترازنامه) و در یادداشتها

الف) دارایی های مالی در ارزش متعارف در (از طریق) سود یا زیان، که بصورت جداگانه نشان دهنده (۱) آنهایی که به عنوان پس از شناسایی اولیه تخصیص داده شده اند و (۲) آنهایی که دسته بندی می شوند به عنوان منعقد شده برای تجارت مطابق با IAS39 و

ب) سرمایه گذاری های نگهداری شده برای تکمیل سررسید

ج) وامها و مطالبات

د) دارایی های مالی آماده برای فروش

ه) بدهی های مالی در ارزش متعارف بواسطه سود یا زیان، که بصورت جداگانه نشان دهنده (۱) آنهایی که به عنوان پس از شناسایی اولیه تخصیص داده شده اند (۲) آنهایی که به عنوان منعقد شده برای تجارت مطابق IAS39 دسته بندی شده اند.

و) بدهی های مالی اندازه گیری شده در بهای تمام شده مستهلک شده

دارایی های مالی یا بدهی های مالی در ارزش متعارف در میان سود و زیان

۹- اگر یک واحد تجاری وامی یا مطالبه ای (یا گروهی از وامها یا مطالبات) را تخصیص داده است آنگونه که در ارزش متعارف در سود یا زیان می باشد، آن را می بایست افشاء سازد.

الف) حداکثر مقدار در معرض ریسک اعتباری بودن (ببینید پارگراف ۳۶-الف) وام یا مطالبه (یا گروهی از وامها یا مطالبات) در پایان دوره گزارشگری.

ب) مقداری که بوسیله آن هر گونه اوراق بهادار مشتقه اعتباری مرتبط یا ابزارهای مشابه حداکثر مقدار در معرض بودن ریسک (خطر) اعتباری را کاهش می دهد.

ج) میزان تغییر، در طول دوره و در مجموع، در ارزش متعارف وام یا مطالبه (یا گروهی از وامها و مطالبات) که به تغییرات در خطر اعتباری دارایی های مالی قابل انتساب می باشد و مشخص می شوند چه:

(۱) به عنوان مقدار تغییر در ارزش متعارف خود که به تغییرات در شرایط بازار که باعث افزایش خطر بازار می شود، قابل انتساب نمی باشد.

(۲) با استفاده از روش های جایگزین که واحد تجاری معتقد است صادقانه تر مقدار تغییر در ارزش متعارف که قابل انتساب به تغییرات در ریسک اعتباری دارایی می باشد را بیان می کند تغییرات در شرایط بازار که موجب افزایش ریسک بازار شامل تغییرات در یک نرخ بهره مشاهده شده (محک)، نرخ بهره، قیمت کالاها، نرخ تبدیل ارز، شاخص قیمت ها یا نرخ ها می باشد.

(د) مقدار تغییر در ارزش متعارف هر گونه اوراق بهادار مشتقه یا ابزارهای مشابه که در خلال دوره (به صورت تجمیعی) و در مجموع رخ داده است از هنگامی که وام یا مطالبه تخصیص داده شد.

۱۰- اگر واحد تجاری یک بدهی مالی را به عنوان ارزش متعارف در سود یا زیان مطابق با پاراگراف ۹ از IAS39 تخصیص داده است، می بایست افشاء کند:

الف) مقدار تغییر، در خلال دوره و بصورت تجمیعی، در ارزش متعارف یک دارایی بدهی مالی که قابل انتساب است به تغییرات در ریسک اعتباری بدهی شناخته شده یا:

(۱) به عنوان مقدار تغییر در ارزش متعارف خود که به تغییرات در شرایط بازار که باعث افزایش ریسک بازار می شود، قابل انتساب نمی باشد. (بینید پیوست ب، پاراگراف ب۴)؛ یا

(۲) استفاده یک روش جایگزین که واحد تجاری معتقد است صادقانه تر تغییر در ارزش متعارف که قابل انتساب به تغییرات در ریسک دارایی می باشد را بیان می کند.

تغییرات در شرایط بازار که باعث افزایش ریسک بازار می شود که شامل تغییرات در نرخ بهره محک، ارزش (قیمت) اوراق بهادار (ابزار) مالی یک واحد تجاری دیگر، ارزش کالا، نرخ ارز یا شاخص قیمت ها یا بهره ها. برای قراردادهایی که مشتمل هستند بر قابلیت ایجاد ارتباط بین واحد، تغییرات در شرایط بازار که شامل تغییرات در عملکرد داخلی یا وجوه سرمایه گذاری خارجی مرتبط می باشد.

ب) تفاوت بین ارزش دفتری بدهی های مالی و مقداری که واحد تجاری بصورت قراردادی ملزم به پرداخت در سررسید به دارنده تعهد می شود.

۱۱- واحد تجاری باید افشاء سازد

الف) روش های استفاده شده منطبق با الزامات در پاراگراف های ۹ (ج) و ۱۰ (الف).

ب) اگر واحد تجاری معتقد است که افشاگری هایی که برای مطابقت با الزامات در پاراگراف های ۹ (ج) و یا ۱۰ (الف) داده است (ارایه کرده است).

به طور صادقانه تغییر در ارزش متعارف دارایی های مالی یا تعهدات مالی قابل انتساب به تغییرات در خطر ریسک اعتباری خود را ارایه نمی کند، دلایل برای رسیدن به این نتیجه (نتیجه گیری) و عوامل (فاکتورهای) این اعتقاد با هم مرتبط باشند.

دسته بندی مجدد

۱۲- اگر یک واحد تجاری یک دارایی مالی را دوباره دسته بندی کرده است (مطابق با پاراگراف های ۵۴-۵۱ از IAS39) به عنوان یک اندازه گیری شده:

الف) در بهای تمام شده مستهلک شده، به جای ارزش متعارف، یا

ب) در ارزش متعارف به جای بهای تمام شده مستهلک شده.

آن واحد تجاری باید مقدار دوباره دسته بندی شده به داخل و خارج هر دسته بندی (رده) و دلایل برای آن دسته بندی مجدد را افشاء کند.

۱۲ الف- اگر واحد تجاری یک دارایی مالی را دسته بندی مجدد کرده است خارج از ارزش متعارف در میان دسته های (رده های) سود یا زیان مطابق با پاراگراف ۵ (ب) یا ۵۰ (د) از IAS39 یا خارج از دسته های آماده برای فروش مطابق با پاراگراف ۵۰ و از IAS39، آن می بایست افشاء سازد.

الف) مقدار دسته بندی مجدد به داخل و خارج هر کدام از این دسته ها.

ب) برای هر دوره گزارشگری تا زمان عدم شناسایی ارزش دفتری و ارزش متعارف تمام دارایی های مالی که دوباره دسته بندی شده اند در دوره های جاری و قبلی گزارشگری.

ج) اگر یک دارایی مالی دسته بندی مجدد شده بود مطابق با پاراگراف ۵۰ (ب)، موارد استثنایی، و حقایق و شرایط نشان دهنده اینکه آن موقعیت نادر بوده.

د) برای هر دوره گزارشگری، هنگامی که دارایی مالی دسته بندی مجدد شد، ارزش متعارف سود یا زیان (ضرر) که در سود یا زیان یا دیگر درآمد جامع شناسایی شد در آن دوره گزارشگری و در دوره گزارشگری گذشته.

ه) برای هر دوره گزارشگری پیرو دسته بندی مجدد (شامل دوره گزارشگری که دارایی مالی دسته بندی مجدد شد) تا هنگام عدم شناسایی دارایی مالی، ارزش متعارف بهره یا زیان که شناسایی شده است در سود یا زیان یا دیگر درآمدهای جامع اگر دارایی مالی دسته بندی مجدد نشده بود، و بهره، زیان، درآمد و هزینه شناخته شده در سود و زیان و

و) نرخ بهره موثر و مقادیر تقریبی جریان های نقدی که واحد تجاری انتظار دارد بهبود یابد، همان طور که در تاریخ دسته بندی مجدد دارایی مالی می باشد.

عدم شناسایی

۱۳- یک واحد تجاری شاید دارایی های مالی را در روشی که قسمتی یا تمام دارایی های مالی برای عدم به رسمیت شناختن واجد شرایط نمی باشند انتقال داده است. (ببینید پاراگراف های ۳۷-۱۵ از IAS39). واحد تجاری می بایست برای هر کدام از رده های این چنین دارایی های مالی موارد زیر را افشاء کند:

الف) ماهیت دارایی ها

ب) ماهیت خطرها و پاداش هایی که مالک واجد تجاری در معرض آنها قرار گرفته شده باقی می ماند.

ج) هنگامی که واحد تجاری همچنان به شناسایی تمام دارایی ها ارزش دفتری دارایی ها و بدهی های همراه ادامه می دهد. و

د) هنگامی که واحد تجاری به شناسایی دارایی ها به میزان ادامه یدرگیری آن، کل مقدار نگهدارزش دفتری داراییهای اصلی، مقادیر دارایی هایی که واحد تجاری به شناسایی آن ادامه می دهد، و ارزش دفتری بدهیهای همراه ادامه می دهد.

وثیقه (تضمین اضافه)

۱۴- یک واحد تجاری باید افشاء سازد:

الف) ارزش دفتری دارایی های مالی که گرو گذاشته است به عنوان وثیقه برای بدهی ها یا بدهی های مشروط، از جمله مقادیری که دسته بندی مجدد شده اند مطابق با پاراگراف ۳۷ الف) IAS39 و

ب) شرایط و ضوابط مربوط به ترهین

۱۵- هنگامی که یک واحد تجاری وثیقه را تصرف می کند (ضبط می کند) (از دارایی های مالی یا غیرمالی) و مجاز به فروش یا دوباره گرو گذاردن وثیقه در زمان قصور، بوسیله دارنده وثیقه می شود باید افشاء کند

الف) ارزش متعارف وثیقه ضبط شده (گرفته شده).

ب) ارزش متعارف هر گونه از این چنین وثیقه های فروخته شده یا دوباره گرو گذاشته شده و آیا واحد تجاری تعهدی برای برگشت (برگرداندن) آن دارد و

ج) شرایط و ضوابط مرتبط با استفاده اش از وثیقه.

حساب ذخیره برای ضررهای اعتباری

۱۶- هنگامی که دارایی های مالی آسیب دیده (خسارت دیده) می شوند بوسیله ضررهای اعتباری و واحد تجاری این زیان دیدگی (کاهش ارزش) را در حساب های جداگانه ثبت میکند (مانند حساب ذخیره استفاده شده برای ثبت زیان دیدگی (کاهش ارزش های جداگانه یا یک حساب مشابه استفاده شده برای ثبت تجمیع کاهش ارزش داراییها) به جای کاهش مستقیم ارزش دفتری دارایی و آن واحد می بایست یک مغایرت گیری تغییرات در حساب را در خلال دوره برای هر کلاس دارایی های مالی افشاء سازد.

اوراق بهادار (ابزارهای) مالی مرکب با اوراق بهادار مشتقه گنجانده شده چندگانه

۱۷- اگر یک واحد تجاری اوراق بهادار (ابزاری) را منتشر کرده است که دربردارنده هر دو جزء بدهی و حق مالکانه (ببینید پاراگراف ۲۸ IAS32) و اوراق بهادار گنجانده شده چندگانه دارد که مقادیر آن ها به هم وابسته اند (مانند اوراق بدهی قابل تبدیل قابل بازخرید)، آن واحد باید وجود این چنین ویژگی هایی را افشاء سازد.

کوتاهی ها و قصورها

۱۸- برای وام های قابل پرداخت شناخته شده در پایان دوره گزارشگری، یک واحد تجاری باید افشاء کند:

الف) جزئیات هر گونه قصور (کوتاهی) در پرداخت اصل، بهره، یا شرایط بازخرید (آزادسازی) آن گونه از وامهای قابل پرداخت در طی دوره.

ب) ارزش دفتری وامهای قابل پرداخت قصور شده در پایان دوره گزارشگری و

ج) آیا قصور (کوتاهی) جبران گردید یا شرایط وامهای قابل پرداخت مذاکره مجدد شد، قبل از اینکه صورتهای مالی به انتشار مجاز می شدند (تصویب می شدند).

۱۹- اگر، در طول دوره، نقض شرایط قراردادی وام موجود بود غیر از آن هایی که در پاراگراف ۱۸ تشریح شده اند، یک واحد تجاری می بایست همان اطلاعات را آن گونه که بوسیله پاراگراف ۱۸ الزام آور شده افشاء کند اگر آن نقض ها وام دهنده را مجاز به مطالبه بازپرداخت تسریع شده می کردند (مگر اینکه نقض ها جبران شده باشد، یا شرایط وام دوباره مذاکره شده باشد در آغاز یا قبل از پایان دوره گزارشگری)

بیانیه سود جامع (اضهار نامه درآمد کل

بخش های درآمد، هزینه (مخارج) سود یا زیان

۲۰- یک واحد تجاری باید اقلام درآمد، هزینه، سود یا زیان را افشاء کند یا در اظهارنامه درآمدی جامع یا در یادداشت های همراهم:

الف) سود خالص یا ضرر خالص روی:

(۱) دارایی های مالی یا بدهی های مالی در ارزش متعارف در سود یا زیان، که بصورت جداگانه نشان دهنده ی آن دسته از دارایی های مالی یا بدهی های مالی تخصیص داده شده ای هستند که به عنوان شناسایی اولیه و آنهایی که روی دارایی های مالی یا بدهی های مالی که به عنوان منعقد شده برای تجارت مطابق با IAS39 دسته بندی می شوند.

(۲) دارایی های مالی آماده برای فروش که بصورت جداگانه مقدار سود یا زیان شناخته شده در دیگر درآمدهای جامع در طول دوره و مقدار دوباره دسته بندی شده از حق مالکانه برای سود یا زیان برای دوره.

(۳) سرمایه گذاری نگهداری شده برای سررسید.

(۴) وامها و مطالبات ؛ و

(۵) بدهی های مالی اندازه گیری شده در بهای مستهلک شده.

ب) کل درآمد بهره و کل هزینه بهره (محاسبه شده با استفاده از روش بهره ی موثر) برای دارایی های مالی یا بدهی های مالی که در ارزش متعارف برای سود یا زیان نمی باشند.

ج) درآمد و هزینه (به غیر از مقادیر مشتمل بر مشخص کردن نرخ بهره موثر) ناشی از

(۱) دارایی های مالی یا بدهی های مالی که در ارزش متعارف در سود یا زیان نمی باشد.

(۲) اعتماد و دیگر فعالیت های امانتی که منجر به تصرف یا سرمایه گذاری دارایی ها به نمایندگی از (از طرف) افراد، شرکتها (ائتلاف ها)، برنامه های مزایای بازنشستگی و دیگر موسسه ها.

د) درآمدهای بهره مالی روی دارایی های مالی زیان دیده محقق شده مطابق با پاراگراف AG93 از IAS39؛ و

ه) مقدار هر گونه زیان دیدگی برای هر دسته از دارایی های مالی

دیگر افشاگری ها

سیاستهای حسابداری

۲۱- مطابق با پاراگراف ۱۱۷ از IAS1 "ارایه ی صورت های مالی" (تجدید نظر شده در سال ۲۰۰۷)، یک واحد تجاری افشاء می کند، خلاصه ای از سیاستهای حسابداری قابل اهمیت، اصل یا اصول اندازه گیری استفاده شده برای آماده سازی صورت های مالی و دیگر سیاستهای حسابداری استفاده شده که مربوط به درک (فهم) صورت های مالی می باشد.

حسابداری مقابله (مصون سازی) در برابر (ریسک)

۲۲- یک نهاد تجاری می بایست موارد زیر را بطور جداگانه برای هر نوع از روش های مقابله با ریسک شرح داده شده IAS39 (یعنی ابزار مقابله با ریسک ارزش متعارف، ابزار مقابله با ریسک جریان نقدی، ابزار مقابله با ریسک سرمایه گذاری خالص در عملیات های خارجی) افشا نماید:

الف) شرحی از هر کدام از این ابزارهای مقابله با ریسک.

ب) شرحی از اوراق بهادار (ابزارهای) مالی تخصیص داده شد به عنوان ابزارهای مقابله با ریسک و ارزش متعارف آنها در پایان دوره گزارشگری؛ و

ج) ماهیت خطری که با آن مقابله می شود.

۲۳- برای ابزارهای مقابله با ریسک جریان نقدی، یک نهاد می بایست افشاء کند:

الف) دوره هایی که جریان نقدی انتظار می رود محقق شوند و هنگامی که از آنها انتظار داشته می شود که سود یا زیان را تحت تأثیر قرار دهند.

ب) شرح هر گونه معامله پیش بینی برای حسابداری ابزار مقابله با ریسک حسابداری که قبلاً استفاده شده بود، اما دیگر انتظار نمی رود که محقق شوند.

ج) مقداری که در دیگر درآمدهای جامع در طول دوره شناسایی.

د) مقداری که دوباره دسته بندی شد از حق مالکانه به سود یا زیان برای دوره، نشان دهنده مقدار شامل شده (مشمول) در هر یک از اقلام خطی صورت جامع درآمد است؛ و

ه) مقداری که از حق مالکانه در خلال دوره حذف شد و مشتمل بود بر بهای تمام شده اولیه یا دیگر ارزش دفتری یک دارایی غیرمالی یا بدهی های غیرمالی که فراگیری و مشمول آن یک ابزار مقابله با ریسک بسیار محتمل پیش بینی معامله بود.

۲۴- یک واحد تجاری می بایست بصورت جداگانه افشاء کند:

الف) در ابزارهای مقابله با ریسک ارزش متعارف روی سود یا زیان

(۱) روی ابزارهای مقابله با ریسک؛ و

(۲) روی موارد ابزار مقابله با ریسک قابل انتساب به ابزار مقابله با ریسک

ب) ناکارآمدی شناسایی شده در سود یا زیان که از ابزارهای مقابله با ریسک جریان های نقدی ناشی شده است.

ج) ناکارآمدی شناسایی شده در سود یا زیان ناشی از ابزارهای مقابله با ریسک سرمایه گذاری های خالص در عملیات های خارجی است.

ارزش متعارف

۲۵- به جزء آنچه تنظیم شده است (محدود شده است) در پاراگراف ۹ برای هر دسته از دارایی های مالی و بدهی های مالی (بینید پاراگراف ۶)، یک واحد تجاری باید ارزش متعارف کلاس دارایی ها و بدهی ها را در روشی که اجازه می دهد با ارزش دفتری آن مقایسه شود را افشاء سازد.

۲۶- در افشای ارزش متعارف، یک واحد تجاری باید دارایی های مالی و بدهی های مالی را به دسته هایی گروه بندی کند. اما باید (می بایست) آنها را تنها به اندازه ی جبران کند (متعادل کند) که ارزش دفتری آنها در ترازنامه متعادل باشد.

۲۷- یک واحد تجاری باید افشاء کند برای هر دوره از اوراق بهادار (ابزار) مالی روشها، و هنگامی که یک روش (تکنیک) ارزیابی استفاده می شود، مفروضات مورد استفاده در تعیین ارزش های متعارف هر کلاس (دسته) از دارایی هایی مالی یا بدهی های مالی. برای مثال، در صورت اطلاق، یک نهاد اطلاعات درباره مفروضات مرتبط با نرخ پیش پرداخت، نرخ زیان های اعتباری برآورد شده (تخمین زده شده)، نرخ بهره یا نرخ تنزیل را افشا میکند.

اگر تغییری موجود بوده است در تکنیک ارزیابی، واحد تجاری می بایست آن تغییر و دلیل ایجاد شده را افشا نماید.

۲۷الف - برای انجام افشاگری ملزم شده در پاراگراف (۲۷ ب) یک واحد تجاری می بایست طبقه بندی نماید اندازه گیری ارزش متعارف را با استفاده از سلسله مراتب ارزش متعارف که منعکس میکند اهمیت ورودیهای بکار گرفته شده در انجام آن اندازه گیری را. سلسله مراتب ارزش متعارف باید از مراتب (سطوح) زیر برخوردار باشد:

الف) قیمت های نقل شده (تعدیل نشده) در بازارهای فعال برای داراییها و بدهیهای منطبق - یکسان (سطح ۱)

ب) ورودیهای به غیر از قیمت های نقل قول شده مشتمل بر سطح ۱ که قابل مشاهده اند برای دارایی و بدهی یا به صورت مستقیم (مثل قیمتها) یا غیر مستقیم (مثل مشتقات ناشی از قیمت) (سطح ۲)

ج) ورودیها برای داراییها یا بدهیهایی که بر اساس داده های قابل مشاهده بازار نمی باشند (ورودیهای غیر قابل مشاهده) (سطح ۳)

سطوح در سلسله مراتب ارزش متعارف در درون اندازه گیری ارزش متعارف طبقه بندی میشود در تمامیت خودش و می بایست تعیین گردد بر اساس پایین ترین سطح ورودی که قابل اهمیت (توجه) است برای اندازه گیری ارزش متعارف در تمامیت خودش. اگر اندازه گیری ارزش متعارف بکار گیرد ورودیهای قابل مشاهده ای را که نیازمند تعدیلات قابل توجه (با اهمیت) بر اساس ورودیهای غیر قابل مشاهده است، آن اندازه گیری سطح ۳ می باشد. ارزیابی اهمیت یک ورودی مشخص (ویژه) در اندازه گیری ارزش متعارف در تمامیت خودش نیازمند قضاوت، فاکتورهای خاص سنجش دارایی یا بدهی است.

۲۷ب - برای اندازه گیری ارزش متعارف شناسایی شده در صورت وضعیت مالی، یک واحد تجاری می بایست برای هر طبقه از اوراق بهادار (ابزار) مالی افشا نماید:

الف) سطح سلسله مراتب ارزش متعارف که در آن اندازه گیری ارزش متعارف در تمامیت خودش طبقه بندی می شود. جداسازی اندازه گیری ارزش متعارف با سطوح تعریف شده در پاراگراف ۲۷ الف.

ب) هرگونه انتقال معنی دار (با اهمیت) مابین سطح ۱ و سطح ۲ در سلسله مراتب ارزش متعارف و دلایل آن انتقالات. انتقال به داخل هر سطح می بایست افشا شود و به صورت جداگانه از انتقالات بیرون از سطح بحث شود. بدین منظور اهمیت می بایست مورد قضاوت واقع شود در ارتباط با سود یا زیان و کل داراییها یا کل بدهیها.

ج) برای اندازه گیری ارزش متعارف در سطح ۳ سلسله مراتب ارزش متعارف یک اصلاح در مانده اول دوره به مانده آخر دوره، افشاء جداگانه تغییرات در طی دوره قابل انتساب به موارد زیر است:

(۱) کل سود یا زیان برای دوره شناسایی شده در سود یا زیان و شرحی از اینکه آنها در کجا ارایه میشوند در

بیانیه سود جامع یا بیانیه سود جداگانه (اگر ارایه میشود)

(۲) کل سود و زیان شناسایی شده در دیگر سودهای جامع

(۳) خریدها، فروشها، صدورها و تصفیه ها (هر نوع از نقل و انتقال که به صورت جداگانه افشا شده است)

و

(۴) انتقال به خارج از سطح ۳ (برای مثال انتقالات قابل انتساب به تغییرات در داده های قابل مشاهده بازار)

و دلایل این انتقالات. برای انتقالات با اهمیت، انتقالات به سطح ۳ می بایست افشا شود و به صورت جداگانه از انتقالات خارج از سطح ۳ مورد بحث قرارگیرد.

د) مقدار کل سود یا زیان در طی دوره در بند ج (۱) فوق الذکر مشتمل بر سود یا زیان که قابل انتساب به سود یا زیان مرتبط با آن داراییها و بدهیهای منعقد شده در پایان دوره گزارشگری هستند و شرح اینکه آن سود و زیانها در کجا قابل ارایه هستند در بیانیه سود جامع یا در صورت حساب جداگانه سود یا درآمد (اگر ارایه شده است).

ه) برای اندازه گیری ارزش متعارف در سطح ۳ اگر تغییر یک مورد یا بیش از یک مورد از ورودیها به مفروضات جایگزین ممکن منطقی ارزش متعارف را به صورت با اهمیتی تغییر می دهد یک واح تجاری باید آن حقیقت را بیان سازد و اثر آن تغییرات را افشا نماید. واحد تجاری باید افشا کند که چگونه اثر یک تغییر به مفروضات جایگزین ممکن منطقی محاسبه شده بود. بدین منظور اهمیت می بایست در ارتباط با سود یا زیان. مجموع داراییها و بدهیها مورد قضاوت قرار گیرد یا زمانیکه تغییرات در ارزش متعارف در دیگر بیانیه های سود جامع، کل حق مالکانه شناسایی میشوند.

یک واحد تجاری باید ارایه نماید افشای کمی مورد لزوم این پاراگراف را در فرمت جدولی تا زمانیکه فرمت دیگری مناسب باشد.

۲۸- اگر بازار برای یک اوراق بهادار (ابزار) مالی که فعال نمی باشد، یک واحد تجاری ارزش متعارف خود را با استفاده از تکنیک ارزیابی (ببینید پاراگراف های AG74-AS79 از IAS39) ایجاد می نماید.

با این وجود، بهترین شواهد (مدارک) ارزش متعارف در ابتدای شناسایی قیمت های معامله است (یعنی ارزش متعارف مابه ازاء داده شده یا گرفته شده). مگرا اینکه شرایط شرح داده شده در پاراگراف AG76 از IAS39 برآورده شوند. چنین برمی آید که می تواند تفاوتی بین ارزش متعارف در ابتدای شناسایی و مقداری که می تواند در آن تاریخ با استفاده از تکنیک ارزیابی تعیین شود، وجود دارد. اگر این چنین تفاوتی وجود داشته باشد، یک واحد تجاری می بایست بوسیله رده بندی اوراق بهادار (ابزارهای) مالی افشاء کند:

الف) سیاستهای حساب داری خود را برای شناسایی آن تفاوت در سود یا زیان برای انعکاس تغییری در عوامل (مشتمل بر زمان) که فعالان بازار در تدوین یک قیمت در نظر می گیرند (ببینید پاراگراف G76 الف IAS39)؛
و

ب) تفاوت مجموع (انباشت) که هنوز می بایست در سود و زیان در ابتدا و انتهای دوره باشد و اصلاح تغییرات در تعادل این تفاوت شناسایی شود.

۲۹- افشاگری های ارزش متعارف که الزام آور نمی باشند:

الف) هنگامی که ارزش دفتری تقریب معقولی از ارزش متعارف باشد، برای مثال برای اوراق بهادار (ابزارهای) مالی مانند دریافتیها و پرداختیهای تجاری کوتاه مدت.

ب) برای یک سرمایه گذاری در اوراق بهادار سرمایه ای که ارزش بازار تقلبی را در بازار فعال را ندارند یا اوراق بهادار مشتقه مرتبط با این چنین ابزارهای سرمایه ای، که اندازه گیری می شود در بهای تمام شده مطابق با IAS39 بخاطر اینکه ارزش متعارف آن نمی تواند بصورت قابل اعتماد اندازه گیری شود؛ یا

ج) برای یک قرارداد حاوی یکی از ویژگی های مشارکت اختیاری آنگونه که در IFRS4 تشریح شده است اگر ارزش متعارف آن ویژگی نتواند بصورت قابل اعتماد اندازه گیری شود.

۳۰- در حالت های شرح داده شده در پاراگراف های ۲۹ (ب) و (ج)، یک واحد تجاری باید اطلاعات را برای کمک به کاربران صورت های مالی افشاء کند تا قضاوت های خودشان را درباره میزبان تفاوت احتمالی بین ارزش دفتری آن دسته از دارایی های مالی یا بدهی های مالی و ارزش متعارف آنها را انجام دهند شامل:

الف) این واقعیت که اطلاعات ارزش متعارف برای این ابزارهای مالی افشاء نشده است (ارزش متعارف آنها نمی تواند به صورت قابل اعتماد اندازه گیری شود)

ب) توضیحی از ابزارهای مالی، ارزش دفتری آنها، و شرحی از اینکه چرا ارزش متعارف نمی تواند بصورت قابل اعتماد اندازه گیری شود.

ج) اطلاعات درباره ی بازار برای آن ابزار

د) اطلاعات درباره ی چرایی و چگونگی اینکه واحد تجاری در نظر دارد اوراق بهادار (ابزارهای) مالی را مرتب کند.

ه) اگر اوراق بهادار (ابزارهای) مالی که ارزش متعارف آن در گذشته نمی توانست به صورت قابل اعتماد اندازه گیری شود، شناسایی نشوند، آن حقیقت، ارزش دفتری آن ها در زمان شناسایی و مقدار سود یا زیان شناسایی شده.

ماهیت و میزان خطرات ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای) مالی

۳۱- یک واحد تجاری می بایست اطلاعاتی که کاربران صورتهای مالی خود را قادر می سازد اظهارات مالی خودش را برای ارزیابی ماهیت و میزان خطرات ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای) مالی که واحد تجاری در معرض آن در انتهای دوره گزارش واقع می شود را افشاء کند.

۳۲- افشاگری های ملزم شده بوسیله پارگراف ۴۲-۳۳ به خطرات ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای) مالی و چگونگی اینکه آنها مدیریت شده اند تمرکز می کند. این ریسک ها معمولاً شامل، اما نه محدود به، ریسک های اعتباری، ریسک نقدینگی و ریسک بازار می باشد.

افشاگریهای کیفی

۳۳- برای هر نوع از ریسکی ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای) مالی، یک واحد تجاری می بایست افشاء کند:

الف) قرار گرفتن در معرض خطر و چگونگی اینکه آنها بوجود می آیند.

ب) اهداف آن، سیاستها و فرآیندهای مدیریت ریسک و روشهای استفاده شده برای اندازه گیری ریسک؛ و

ج) هر گونه تغییری در (الف) یا (ب) از دوره گذشته.

افشاگریهای کمی

۳۴- برای هر نوع از ریسک ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای) مالی، یک واحد تجاری می بایست افشاء کند:

الف) خلاصه کمی اطلاعات (داده ها) درباره در معرض قرار گرفتن به آن خطر در پایان دوره گزارشگری. این افشاگری می بایست بر پایه اطلاعات تهیه شده داخلی به اشخاص کلیدی مدیریت واحد تجاری (همان گونه که در IAS24 افشاگری های گروه هبات مدیره واحد اجرایی یا مدیران ارشد اجرایی مرتبط تعریف شده اند) برای مثال هیات مدیره.

ب) افشاجری های ملزم شده بوسیله پاراگراف های ۴۲-۳۶، به میزانی که در (الف) ارایه شده است. مگر اینکه خطر عمده (بنیادی) نباشد (بینید پاراگراف های ۳۱-۲۹ از IAS1 برای بحث (توضیح بنیادی/عمده بودن)

ج) تجمیع (تمرکز) تمرکز خطر اگر از (الف) و (ب) آشکار نباشد.

۳۵- اگر داده های کمی افشاء شده در پایان دوره گزارشگری معرف یک واحد تجاری در معرض ریسک در طول دوره نباشند، واحد تجاری می بایست اطلاعات بیشتری را که معرف می باشند را فراهم نماید.

ریسک اعتباری

۳۶- یک واحد تجاری می بایست با استفاده از (بوسیله) کلاس اوراق بهادار (بزارهای) مالی افشاء کند:

(الف) مقداری که به بهترین وجه حداکثر مقدار در معرض قرار گرفتن به ریسک اعتباری خود را بیان می کند در پایان دوره گزارشگری و بدون محاسبه (بدون در نظر گرفتن) هر گونه وثیقه ضبط شده یا دیگر پیشرفت های اعتباری (افزایش/توسعه اعتباری) یعنی قراردادهای خالص (ویژه) که برای جبران مطابق با IAS32 واجد شرایط نمی باشند.

(ب) در رابطه با مقدار افشاء شده در (الف)، شرحی از وثیقه ضبط شده به عنوان تضمین و دیگر افزایشهای اعتباری.

(ج) اطلاعات درباره کیفیت اعتباری دارای های مالی که نه سررسید گذشته هستند و نه نقصان دیده (آسیب دیده) اند؛ و

(د) ارزش دفتری دارایی های مالی که در غیر اینصورت می تواند سررسید گذشته یا نقصان دیده باشند که شرایط آنها دوباره مذاکره شده اند.

دارایی های مالی که یا سررسید گذشته اند یا آسیب (نقصان) دیده اند

۳۷- یک واحد تجاری می بایست بوسیله دسته (کلاس) دارایی مالی موارد زیر را افشاء کند:

(الف) یک تجزیه تحلیل از عمر دارایی های مالی که سررسید گذشته هستند در پایان دوره گزارشگری اما آسیب دیده (زیان دیده) نیستند.

(ب) یک تجزیه تحلیل دارایی های مالی که بصورت انفرادی (جداگانه) مشخص می شوند که آسیب دیده می شوند در پایان دوره گزارشگری. مشتمل بر عوامل (فاکتورهای) واحد تجاری در شناسایی اینکه آنها آسیب دیده می شوند، در نظر گرفته میشوند.

(ج) برای مقادیر افشاء شده در (الف) و (ب)، شرح وثیقه ضبط شده (نگهداری شده) بوسیله واحد تجاری به عنوان تضمین و دیگر افزایش های اعتباری و مگر اینکه یک تخمین از ارزش متعارف آنها غیرعملی باشد.

تضمینهای اضافه و دیگر افزایشهای اعتباری اخذ شده

۳۸- زمانی که یک واحد تجاری دارایی های مالی یا غیرمالی در طول دوره بوسیله تملیک رهن (تصاحب وثیقه) بدست می آورد که آن به عنوان تضمین یا نامیدن به دیگر افزایش های اعتباری (مثل ضمانت ها) و دارایی هایی که معیار شناسایی در دیگر استانداردها را برآورده می کند، یک واحد می بایست افشاء کند:

(الف) ماهیت و ارزش دفتری دارایی های بدست آمده؛ و

ب) هنگامی که دارایی‌ها به آسانی قابل تبدیل به پول نقد نیستند، سیاست‌های خود را برای خلاص از این چنین دارایی‌ها یا برای استفاده آنها در عملیات خودش.

ریسک نقدینگی

۳۹- یک واحد تجاری می‌بایست افشاء کند:

الف) یک تجزیه تحلیل کامل (سررسید) برای بدهی‌های مالی غیر مشتقه شامل قراردادهای ضمانت مالی صادره که نشان می‌دهد سررسیدهای قراردادی باقی مانده؛ و

ب) تجزیه و تحلیل کامل (سررسید) برای بدهیهای مالی مشتقه - تجزیه و تحلیل سررسید می‌بایست شامل سررسیدهای قراردادی باقیمانده برای آن بدهیهای مالی مشتقه برای سررسیدهای قراردادی که ضروری هستند برای درک زمانی جریان وجوه نقد (پاراگراف ۱۱ ب را ببینید).

ج) تشریح اینکه آن واحد چگونه ریسک نقدی ذاتی در (الف) را مدیریت می‌کند.

ریسک بازار

تجزیه تحلیل حساسیت

۴۰- مگر در مواردی که یک واحد تجاری با پاراگراف ۴۱، مطابقت کند، باید افشاء کند:

الف) یک تجزیه تحلیل حساسیت برای هر نوع خطر بازار که واحد تجاری در پایان دوره گزارشگری در معرض آن باشد، نشان دهنده اینکه چگونه سود یا زیان و حق مالکانه تحت تأثیر قرار گرفته شوند بوسیله تغییرات در متغیر ریسک مرتبط که بصورت معقولی (بصورت منطقی) در آن تاریخ ممکن نبود.

ب) روش‌ها و مفروضات استفاده شده در آماده سازی تجزیه تحلیل حساسیت.

ج) تغییرات از دوره گذشته در روش‌ها و مفروضات استفاده شده و دلایل این چنین تغییراتی.

۴۱- اگر یک واحد تجاری یک تجزیه تحلیل حساسیت را آماده می‌کند، مانند (از جمله) ریسک - در - ارزش که وابستگی‌های بین متغیرهای خطر (مانند نرخ‌های بهره و نرخهای تبدیل ارز را منعکس میکند و آن را برای مدیریت ریسکهای مالی استفاده میکند ممکن است که تجزیه تحلیل حساسیت در جای تجزیه تحلیل مشخص شده در پاراگراف ۴۰ را استفاده کند. واحد تجاری همچنین می‌بایست افشاء کند:

الف) توضیحی از روش استفاده شده در آماده سازی این چنین تجزیه تحلیل حساسیت و از پارامترهای و مفروضات اساسی اطلاعات (داده) فراهم شده و

ب) تبیین هدف از روش استفاده شده و محدودیت هایی که ممکن است باعث شود اطلاعات بصورت کامل منعکس کننده ی ارزش متعارف دارایی ها و بدهی های شامل شده نباشند.

سایر افشاگریهای ریسکهای بازار

۴۲- وقتی تجزیه و تحلیل حساسیت افشا شده مطابق با پاراگراف ۴۰ یا ۴۱ حاوی (نمایانگر) ریسک ذاتی در اوراق بهادار مالی نمی باشند (برای مثال افشاگری در انتهای سال، افشاگریهای در طی دوره را منعکس نمیکنند) واحد تجاری می بایست حقیقت و دلیل اینکه اعتقاد دارد (بر این باور است) که تجزیه و تحلیلهای حساسیت قابل نمایندگی (نمایانگر) نیستند را افشا نماید.

تاریخ موثر و گذار

۴۳- واحد تجاری می بایست این استاندارد را برای دوره های مالی از آغاز یا پس از اول ژانویه ۲۰۰۷ بکار گیرد. کاربرد جلوتر آنم تشویق میشود. اگر یک واحد تجاری این استاندارد را برای دوره زودتری اعمال نماید باید آن را افشا کند.

۴۴- اگر واحد تجاری این استاندارد را برای دوره های مالی از آغاز یا قبل از اول ژانویه ۲۰۰۶ میلادی بکار گیرد نیازی به ارائه اطلاعات مقایسه ای برای افشاگریهای الزام آور شده بوسیله پاراگراف های ۴۲-۳۱ درباره ماهیت و میزان ریسک های ناشی از اوراق بهادار (بزارهای) مالی ندارد.

۴۴الف- IAS1 (تجدیدنظر شده در ۲۰۰۷) اصلاحات استفاده شده در سراسر IFRS ها را اصلاح کرد. علاوه بر آن، پاراگراف های (ج) و (د) ۲۳ و ۲۱ و ۲۰ و (ب) ۵ پیوست (ب) را نیز اصلاح کرد. یک واحد تجاری می بایست این اصلاحات (اصلاحیه ها) را برای دوره های سالانه آغاز شده در اول ژانویه ۲۰۰۹ یا پس از آن اعمال کند. اگر واحد تجاری IAS1 (تجدیدنظر شده در سال ۲۰۰۷) را برای دوره جلوتر بکار گیرد اصلاحیه را نیز برای آن دوره باید اعمال نماید.

۴۴ب- IFRS3 (تجدیدنظر شده در ۲۰۰۸) توسط هیات مدیره استانداردهای بین المللی حسابداری پاراگراف ۳ (ج) را حذف کرد. یک واحد تجاری باید این اصلاحیه را برای دوره های سالانه شروع شده در آغاز یا بعد از اول جولای ۲۰۰۹ اعمال کند. اگر یک واحد تجاری IFRS3 (تجدیدنظر شده ۲۰۰۸) را برای یک دوره جلوتر بکار می برده اصلاحیه باید همچنین برای آن دوره جلوتر نیز اعمال شود.

۴۴ج- یک واحد تجاری باید اصلاحیه در پاراگراف ۳ را برای دوره های سالانه آغاز شده در ابتدای ژانویه ی ۲۰۰۹ یا بعد از آن اعمال کند. اگر یک واحد تجاری اوراق بهادار (بزارهای) مالی قابل به کارگیری و تعهدات ناشی از فسخ (تسویه) (اصلاحات برای IAS32 و IAS1) منتشر شده در فوریه ۲۰۰۸ را اعمال می کند، برای یک دوره جلوتر، اصلاحیه در پاراگراف ۳ باید برای دوره جلوتر اعمال شود.

۴۴د- پاراگراف ۳ (الف) بوسیله بهبودها برای IFRS ها منتشر شده در می ۲۰۰۸ اصلاح شد. یک واحد تجاری می بایست آن اصلاحیه را برای دوره های سالانه شروع شده در آغاز یا پس از اول ژانویه ۲۰۰۹ اعمال کند. کاربرد جلوتر مجاز می باشد. اگر یک واحد تجاری اصلاحیه را برای یک دوره جلوتر اعمال می کند، باید این حقیقت را افشاء کند و آن را برای آن دوره یجلوتر اعمال کند. اصلاحات برای پاراگراف ۱ از IAS28، پاراگراف ۱ از IAS31 و پاراگراف ۴ از IAS32 منتشر شده در می ۲۰۰۸، یک واحد تجاری مجاز می شود اصلاحیه ها را بصورت آینده نگرانه اعمال کند.

۴۴ه- دسته بندی دوباره دارایی های مالی (اصلاحات برای IAS39 و IFRS7) منتشر شده در اکتبر ۲۰۰۸، پاراگراف ۱۲ را اصلاح کرد و پاراگراف ۱۲الف را اضافه کرد. یک واحد تجاری می بایست آن اصلاحیه ها (اصلاحات) را برای آغاز یا پس از اول جولای ۲۰۰۸ اعمال کند.

۴۴و- دسته بندی دوباره دارایی های مالی - تاریخ موثر و گذار (اصلاحات برای IAS39 و IFRS7) و منتشر شده در نوامبر ۲۰۰۸، پاراگراف ۴۴ (ه) را اصلاح کرد. یک واحد تجاری می بایست آن اصلاحات را در آغاز یا پس از اول جولای ۲۰۰۸ اعمال کند.

۴۴ز- اصلاح نمودن افشاگری ها درباره اوراق بهادار (ابزار) مالی (اصلاحات در استاندارد ۷) صادر شده در مارچ ۲۰۰۹ میلادی ف پاراگراف های اصلاح شده ۲۷ و ۳۹ و ب ۱۱ و پاراگراف های اضافه شده ۲۷الف، ب ۲۷، ب ۱۰الف و ب ۱۱ الف الی ب ۱۱ و. یک واحد تجاری می بایست آن اصلاحات را برای شروع دوره های سالیانه از اول ژانویه ۲۰۰۹ میلادی یا پس از آن بکار گیرد. در اولین سال اعمال، یک واحد تجاری نیاز به فراهم نمودن اطلاعات مقایسه ای برای افشاگریهای مورد لزوم در اصلاحات را دارد. کاربرد جلوتر مجاز است. اگر یک واحد تجاری اصلاحات را برای دوره جلوتر بکار گیرد می بایست آن را افشا سازد.

صرف نظر کردن از IAS30

۴۵- این IAS30، IFRS "افشاگری ها در صورت های مالی بانکها و موسسه های مالی مشابه" را لغو می کند.

پیوست الف

واژه های تعریف شده

این پیوست یک بخش جدایی ناپذیر از IFRS می باشد.

ریسک اعتباری: ریسکی که یک طرف برای یک اوراق بهادار (بزار) مالی، بوسیله قصور در ادا کردن یک تعهد یک ضرر مالی برای طرف دیگر ایجاد خواهد کرد.

خطر ارز: ریسکی که ارزش متعارف یا جریان های نقدی آینده یک اوراق بهادار (بزار) مالی نوسان خواهد کرد به خاطر تغییرات در نرخ های ارز خارجی.

خطر نرخ بهره: ریسکی که ارزش متعارف جریان های نقدی آینده یک اوراق بهادار (بزار) مالی نوسان خواهد کرد به خاطر تغییرات در نرخ های بهره بازار.

ریسک نقدینگی: ریسکی که یک واحد تجاری در برآورد کردن تعهدات مرتبط با بدهی های مالی با مشکل مواجه خواهد شد.

وام های قابل پرداخت: وام های قابل پرداخت، بدهی های مالی هستند، به غیر از پرداختهای تجاری کوتاه مدت روی شرایط اعتباری معمولی

ریسک بازار: ریسکی که ارزش متعارف یا جریان های نقدی آینده یک اوراق بهادار (بزار) مالی به خاطر تغییرات در قیمت های بازار نوسان خواهد کرد. ریسک بازار شامل سه نوع ریسک می باشد؛ ریسک ارز، ریسک نرخ بهره و دیگر ریسک های قیمت.

دیگر ریسک های قیمت: ریسکی که ارزش متعارف یا جریان های نقدی آینده یک اوراق بهادار (بزار) مالی به خاطر تغییرات در قیمت های بازار نوسان خواهد کرد (به غیر از آن هایی که ناشی از خطر نرخ بهره یا خطر ارز می باشند) چه آن تغییرات بوسیله عامل های (فاکتورهای) مشخص برای اوراق بهادار (بزار) مالی انفرادی یا منتشر کننده آنها یا فاکتورهای تأثیرگذار تمامی اوراق بهادار (بزار) مالی تجارت شده در بازار، سبب می شود.

سررسید گذشته: یک دارایی مالی، سررسید گذشته است هنگامی که طرف مقابل برای پرداخت در هنگامی که سررسید قراردادی می باشد قصور کرده است.

اصطلاحاتی که در ادامه می آیند در پاراگراف ۱۱ از IAS32 یا پاراگراف ۹ از IAS39 تعریف می شوند و در IFRS با معنی مشخص شده در IAS32 و IAS39 استفاده می شوند.

- بهای منقضی شده (مستهلك شده) یک دارایی مالی یا بدهی مالی
- دارایی های آماده (حاضر) برای فروش
- عدم به شناسایی

- اوراق بهادار مشتقه
- روش بهره موثر
- اوراق بهادار سرمایه ای (ابزار سرمایه ای)
- ارزش متعارف
- دارایی مالی
- اوراق بهادار (ابزار) مالی
- بدهی مالی
- دارایی مالی یا بدهی مالی در ارزش متعارف در سود یا زیان
- قرارداد تضمین مالی
- دارایی مالی یا بدهی مالی ضبط شده (نگهداری شده) برای تجارت
- معامله پیش بینی (پیش بینی معامله)
- ابزار مقابله با ریسک
- سرمایه گذاری نگهداری شده برای سررسید
- وام ها و مطالبات
- روش خرید و فروش منظم (با قاعده)

پیوست ب

راهنمای استفاده

این پیوست یک بخش جدایی ناپذیر IFRS می باشد.

کلاس های اوراق بهادار (ابزارهای) مالی و سطح افشاگری (پاراگراف ۶)

ب ۱- پاراگراف ۶ یک واحد تجاری را به گروه بندی اوراق بهادار (ابزارهای) مالی به کلاس هایی ملزم می کند که مناسب با ماهیت اطلاعات افشاء شده می باشند و ویژگی های آن اوراق بهادار (ابزارهای) مالی را در نظر می گیرد. کلاس های شرح داده شده در پاراگراف ۶ بوسیله واحد تجاری مشخص می شوند و بنابراین (بدین جهت) از دسته های اوراق بهادار (ابزارهای) مالی مشخص شده در IAS39 (که معین کند چگونه ابزارهای مالی اندازه گیری می شوند و جایی که تغییرات در ارزش متعارف شناسایی می شوند) مجزا هستند.

ب ۲- در تعیین کردن کلاس های اوراق بهادار (ابزارهای) مالی، یک واحد تجاری می بایست حداقل موارد زیر را افشاء سازد:

الف) تمیز دهد (تمایز کند) ابزارهای اندازه گیری شده در بهای تمام شده مستهلک شده یا از آن هایی که در ارزش متعارف اندازه گیری می شوند.

ب) به عنوان یک کلاس جداگانه یا کلاس های آن اوراق بهادار (ابزارهای) مالی که خارج از حوزه این IFRS هستند، رفتار کند.

ب ۳- یک واحد تجاری تصمیم می گیرد، در پرتو شرایط آن، چه میزان (مقدار) جزئیات برای برآورده کردن الزامات این IFRS تهیه کند (ارایه کند). چه مقدار بر جنبه های مختلف الزامات تاکید کند و چگونه آن اطلاعات را برای نمایش یک تصویر کلی بدون ترکیب اطلاعات با ویژگی های متفاوت تجمیع کند (جمع آوری کند). ضروری است که بین صورت های مالی بیش از حد گران (سنگین) با جزئیات بیش از اندازه که ممکن است کاربران صورت های مالی را کمک نکند، و اطلاعات مهم را در نتیجه تجمیع بیش از حد مبهم سازد توازن/تعادل صورت گیرد. برای مثال، یک واحد تجاری نباید اطلاعات مهم را مبهم سازد بوسیله شامل کردن آن در میان مقادیر زیادی از جزئیات بی اهمیت، به طور مشابه، یک واحد تجاری نمی بایست اطلاعاتی که آن چنان تجمیع شده اند که آن تفاوت های مهم بین معامله های فردی یا ریسک های همراه را مبهم می کند.

اهمیت ابزارهای مالی برای صورت وضعیت مالی و عملکرد

بدهی های مالی در ارزش متعارف در سود یا زیان (پاراگراف ۱۰ و ۱۱)

ب ۴- اگر یک واحد تجاری یک بدهی مالی را به عنوان ارزش متعارف در سود یا زیان تخصیص دهد، پاراگراف ۱۰ الف) آن را ملزم به افشای مقدار تغییر در ارزش متعارف در بدهی مالی ای می کند که قابل انتساب است به تغییر در خطر اعتبار بدهی. پاراگراف ۱۰ الف (۱) اجازه میدهد واحد تجاری معین کند این مقدار را به عنوان تغییر در ارزش متعارف بدهی ای که قابل انتساب نیست به تغییرات در شرایط بازار که باعث افزایش در ریسک بازار می شود.

اگر تنها تغییر مرتبط به شرایط بازار برای یک بدهی تغییرات در یک نرخ بهره مشاهده شده (محک) می باشد، این مقدار می تواند تخمین زده شود آنچنان که در ادامه می آید:

الف) اول، واحد تجاری نرخ برگشت داخلی بدهی را در شروع (آغاز) دوره با استفاده از قیمت بازار مشاهده شده بدهی و جریان های نقدی قراردادی در آغاز دوره محاسبه می کند. آن، از این نرخ برگشت، نرخ بهره مشاهده شده (محک) را کم می کند، در آغاز دوره، برای رسیدن به یک جزء ابزار - مشخص از نرخ بازده داخلی.

ب) بعد (در ادامه)، یک واحد تجاری ارزش روز جریان های نقدی مرتبط با بدهی را با استفاده از جریان های نقدی قراردادی بدهی در پایان دوره محاسبه می کند و یک نرخ تنزیل معادل با مجموع (جمع) (۱) نرخ بهره مشاهده شده (محک) در پایان دوره و (۲) جزء ابزار مشخص نرخ بازده داخلی آن گونه که در الف) مشخص شده است.

ج) تفاوت بین قیمت بازار مشاهده شده از بدهی در انتهای دوره و مقدار مشخص شده در (ب)، تغییر در ارزش متعارف است که قابل انتساب به تغییرات مشاهده شده (محک) نرخ بهره نمی باشد. این مقدار است که افشاء می شود.

این مثال فرض می کند که تغییرات در ارزش متعارف ناشی از عوامل ناشی از عوامل به غیر از تغییرات در ریسک اعتباری اوراق بهادار (ابزارهای) یا تغییرات در نرخ بهره، مهم (قابل توجه) نمی باشند.

اگر ابزار در مثال حاوی یک اوراق بهادار مشتقه گنجانده شده باشد، تغییر در ارزش متعارف اوراق بهادار مشتقه گنجانده شده در شناسایی مقداری که افشاء می شود مطابق با پارگراف ۱۵ الف) مستثنی می شود.

دیگر افشاگری ها - سیاست های حسابداری (پاراگراف ۲۱)

ب ۵- پاراگراف ۲۱ افشاگری اساس (یا اساس های) اندازه گیری استفاده شده در آماده سازی صورت های مالی و دیگر سیاستهای حسابداری استفاده شده که مربوط به مهم صورت های مالی می باشد را الزام آور می کند. برای ابزارهای مالی این چنین افشاگری ممکن است شامل:

الف) برای دارایی های مالی یا بدهی های مالی تخصیص داده شده در ارزش متعارف در سود یا زیان (۱) ماهیت دارایی های مالی یا بدهی های مالی که واحد تجاری تخصیص داده است در ارزش متعارف در سود یا زیان

(۲) ملاک (معیار) برای چنین تخصیص این چنین دارایی های مالی در شناسایی اولیه.
(۳) چگونگی اینکه واحد تجاری شرایط در پاراگراف ۹، ۱۱ الف یا ۱۲ از IAS39 را برای چنین تخصیصی برآورده کرده است برای ابزارهای تخصیص داده شده مطابق با پاراگراف ب (۱) از تعریف یک دارایی مالی یا بدهی مالی در ارزش متعارف در سود یا زیان در IAS39، افشاکری شامل یک شرح نقلی (محاوره ای) از شرایط اصل اندازه گیری یا شناسایی (به رسمیت شناختن) ناهماهنگی که در غیر اینصورت بروز خواهد کرد. برای ابزارهای تخصیص داده شده مطابق با پاراگراف ب (۲) از تعریف یک دارایی مالی یا بدهی مالی در ارزش متعارف در سود یا زیان در IAS39، افشاکری شامل یک شرح محاوره ای (نقلی) از چگونگی تخصیص در ارزش متعارف در سود یا زیان که سازگار با سند مدیریت ریسک واحد تجاری یا استراتژی سرمایه گذاری می باشد.

ب) ملاک برای تخصیص دارایی های مالی به عنوان آماده برای فروش

ج) آیا روش با قاعده (منظم) خرید و فروش دارایی های مالی در تاریخ تجارت یا تاریخ تسویه حساب می شوند (ببینید پاراگراف ۳۸ از IAS39)

د) هنگامی که یک حساب کمک هزینه برای کاهش ارزش دفتری دارایی های مالی زیان دیده (خراب) بوسیله ضررهای اعتباری استفاده می شود:

(۱) ملاک برای مشخص کردن هنگامی که ارزش دفتری دارایی های مستهلک شده به روش مستقیم کاهش می یابد (یا، در صورت برگشت نزولی، بطور مستقیم افزایش یافته) و هنگامی که حساب کمک هزینه استفاده می شود؛ و

(۲) ملاک برای نوشتن مقادیر موظف شده برای حساب کمک هزینه بر خلاف ارزش دفتری دارایی های مستهلک شده (ببینید پاراگراف ۱۶)

ه) چگونه سودها یا زیان های خالص روی هر دسته (رده) اوراق بهادار (ابزارهای) مالی مشخص می شوند (ببینید پاراگراف ۲۰ الف)، برای مثال، آیا سود یا زیان های خالص روی شرایط (موارد) در ارزش متعارف در میان سود یا زیان شامل بهره یا درآمدهای سود سهام است.

و) ملاک (معیاری) که واحد تجاری برای مشخص کردن اینکه آیا شواهدی در دست است که آیا ضرر استهلاک رخ داده است، استفاده می کند. (ببینید پاراگراف ۲۰ و)

ز) هنگامی که شرایط (موارد) دارایی های مالی که در غیر اینصورت تاریخ گذشته یا مستهلک می شوند، دوباره مذاکره شده است، سیاست حسابداری برای دارایی های مالی که موضوع موارد (شرایط) مذاکره مجدد می باشند. (ببینید پاراگراف ۳۶ د)

پاراگراف ۱۲۲ از IAS1 (تجدیدنظر شده در ۲۰۰۷) همچنین واحد تجاری را ملزم به افشاء مینماید، در خلاصه‌ای از سیاستهای حسابداری مهم یا دیگر سندها، قضاوت‌ها، جدای از آنهایی که برآوردها را شامل هستند، که مدیریت در فرآیند اعمال سیاستهای حسابداری انجام داده است و آن عمده‌ترین تأثیر را روی مقادیر شناخته شده در صورت‌های مالی را دارد.

ماهیت و میزان ریسک‌های ناشی از اوراق بهادار (ابزارهای مالی) (پاراگراف ۳۱-۴۲)

ب ۶- افشاگری‌های ملزم شده بوسیله پاراگراف ۳۱-۴۲ می‌بایست یا در صورت‌های مالی داده شوند یا بوسیله ارجاع متقابل از صورت‌های مالی به دیگر صورت‌ها مالی (گنجانده شوند، مانند تفسیر مدیریت یا گزارش ریسک، که برای کاربران صورت‌های مالی در شرایط (مفاد) یکسان به عنوان صورت‌های مالی و در زمان یکسان در دسترس می‌باشد، بدون اطلاعات جا داده شده بوسیله ارجاع متقابل، صورت‌های مالی ناقص می‌باشند.

افشاگری‌های کمی (پاراگراف ۳۴)

ب ۷- پاراگراف ۳۴ (الف) افشاگری‌های خلاصه اطلاعات کمی درباره در معرض ریسک بودن یک واحد تجاری بر پایه اطلاعات ارائه شده‌ای که بصورت داخلی برای پرسنل کلیدی مدیریت ارائه شده است را الزام آور میکند. هنگامی که یک واحد تجاری چندین روش را برای مدیریت در معرض ریسک بودن استفاده می‌کند، واحد تجاری می‌بایست اطلاعات استفاده از روش یا روش‌هایی که مربوط‌ترین اطلاعات و قابل‌اعتمادترین اطلاعات را ارائه می‌دهد افشاء سازد. IAS8 سیاستهای حسابداری، تغییرات در برآوردهای حسابداری و خطاها ارتباط و قابل اعتماد بودن را مورد بحث قرار می‌دهد.

ب ۸- پاراگراف ۳۴ (ج) افشاگری‌ها درباره تمرکز ریسک را ملزم می‌کند. تمرکز ریسک از اوراق بهادار (ابزارهای مالی) که ویژگی‌های مشابه دارند ناشی می‌شود و بطور مشابه بوسیله تغییرات در اقتصاد یا دیگر شرایط تحت تأثیر قرار گرفته می‌شوند. شناسایی تمرکز ریسک قضاوتی را ملزم می‌کند که شرایط واحد تجاری را در نظر می‌گیرد. افشاگری یک تمرکز ریسک می‌بایست شامل:

الف) شرحی از چگونگی اینکه مدیریت تمرکز ریسک را شناسایی می‌کند.

ب) شرحی از ویژگی‌های اشتراک گذاشته شده که هر تمرکزی را مشخص می‌کند (به عنوان مثال همکاری، منطقه‌ی جغرافیایی، ارز یا بازار)؛ و

ج) مقدار در معرض ریسک بودن مرتبط با تمام اوراق بهادار (ابزارهای مالی) که آن ویژگی را به اشتراک می‌گذارند.

حداکثر در معرض ریسک اعتباری قرار گرفتن (پاراگراف ۳۶ (الف))

ب۹- پاراگراف ۳۶ (الف) افشاگری هاز مقداری که به بهترین صورت حداکثر در معرض ریسک اعتباری بودن یک واحد تجاری را ارایه می کند (بیان می کند) را ملزم می کند. برای یک دارایی مالی، این بطور نوعی ارزش دفتری ناخالص است، خالص از:

الف) هر مقدار متعادل کننده (جبران کننده) مطابق با IAS32، و

ب) هر گونه ضررهای آسیب دیدگی (کاهش ارزش) شناخته شده مطابق با IAS39.

ب۱۰- فعالیت هایی که منجر به ریسک اعتباری می شوند و با حداکثر در معرض بودن ریسک اعتباری مرتبط می باشند، شامل اما نه محدود به موارد زیر، می باشد:

الف) ارایه وامها (دادن وامها) و مطالبات به مشتریان و سپرده گذاری با دیگر واحدهای تجاری.

در این موارد، حداکثر در معرض ریسک اعتباری بودن، ارزش دفتری دارایی های مالی مرتبط است.

ب) وارد شدن در قراردادهای اوراق بهادار مشتقه، یعنی (مثلاً) قراردادهای خرید و فروش ارز، مبادله های (معاوضه های) نرخ بهره و مشتقه های اعتباری. هنگامی که دارایی نتیجه شده در ارزش متعارف اندازه گیری می شود، حداکثر در معرض بودن ریسک اعتباری در پایان دوره گزارشگری با ارزش دفتری برابر خواهد بود.

ج) ارایه ضمانت های مالی، در این حالت، حداکثر در معرض ریسک اعتباری، حداکثر مقداری است که یک واحد تجاری مجبور به پرداخت است اگر ضمانت نامه و اخواست (احضار شود)، که ممکن است به طور قابل توجهی (معنی داری) بیشتر از مقدار شناخته شده به عنوان بدهی باشد.

د) ایجاد (ساخت) یک تعهد وام که غیرقابل فسخ می باشد در طول عمر تسهیلات یا تنها در پاسخ به تغییرات نامطلوب بنیادی (عمده) قابل فسخ می باشد.

اگر صادرکننده نتواند خالص تعهد بدهی را بصورت نقدی یا دیگر اوراق بهادار (ابزارهای) مالی تصفیه کند، حداکثر در معرض بودن اعتباری تمام مقدار تعهد می باشد. این به خاطر این است که نامشخص (نامعین) است که آیا مقدار هر بخش اعطا نشده ممکن است در آینده اعطا شود. این ممکن است به طور معنی داری بزرگتر از مقدار شناخته شده به عنوان بدهی باشد.

افشا گریهای کمی ریسک نقدینگی (پاراگراف های ۳۴ (الف) و ۳۹ (الف) و (ب))

ب۱۰الف- مطابق با پاراگراف ۳۴(الف) یک واحد تجاری بر اساس اطلاعات ارایه شده داخلی برای پرسنل کلیدی مدیریت، خلاصه کمی داده ها را درباره در معرض ریسک نقدینگی بودن افشا میسازد. یک واحد تجاری می بایست توضیح دهد چگونه آن داده ها معین میشوند. اگر جریان مربوط به نقد (یا دیگر دارایی مالی) مشتمل بر آن داده ها میتواند باشد:

الف) به طور با اهمیتی زودتر از آنچه در اطلاعات نشان داده شده محقق شود یا

ب) به طور با اهمیتی مقادیر از آنهایی که در اطلاعات نشان داده شده متفاوت باشد (برای مثال اوراق بهادار مشتقه که مشمول در اطلاعات شده بر اساس تصفیه خالص در حالیکه طرف مقابل اختیار الزام به تصفیه ناخالص را دارد.

واحد تجاری می بایست آن حقیقت را اظهار نماید و اطلاعات کمی را ارایه نماید که استفاده کنندگان از صورتهای مالی اش را قادر میسازد برای ارزیابی در مورد میزان این ریسک تا زمانیکه آن اطلاعات در تجزیه و تحلیل سررسید قراردادی ملزم شده بوسیله پاراگرافهای ۳۹(الف) یا (ب) شامل می شوند.

ب۱۱- در آماده سازی تجزیه تحلیل سررسید قراردادی برای بدهی های مالی ملزم شده توسط پاراگراف ۳۱(الف)، یک واحد تجاری از قضاوت خودش برای شناسایی (مشخص کردن) یک تعداد مناسب از بازه های زمانی استفاده میکند. برای مثال، یک واحد تجاری ممکن است تعیین کند که بازه های زمانی زیر مناسب می باشند:

الف) نه بعد از یک ماه

ب) بعد از یک ماه و نه بعد از سه ماه

ج) بعد از سه ماه و نه بعد از یک سال

د) بعد از یک سال و نه بعد از ۵ سال

ب۱۱الف- در مطابقت با پاراگراف ۳۴(الف) یک واحد تجاری نباید اوراق بهادار مشتقه جاسازی (گنجانیده) شده را را از اوراق بهادار(ابزار) مالی مخلوط/پیوسته (ترکیب شده) مجزا نماید. برای این چنینیزاری یک واحد تجاری باید پاراگراف ۳۹(الف)را بکار گیرد.

ب۱۱ب- پاراگراف ۳۹(ب) یک واحد تجاری را به افشا نمودن تجزیه و تحلیل کمی سررسید برای بدهیهای مالی مشتقه که نمایانگر سررسیدهای قراردادی باقیمانده است، ملزم مینماید. اگر سررسیدهای قراردادی برای درک زمانی از جریانهای نقدی ضروری میباشد. برای مثال این امر میثاند در مورد:

الف) مبادله نرخ بهره با سررسید باقیمانده ۵ ساله در مقابله با ریسک جریان نقد در نرخ متغیر دارایی یا بدهی مالی.

ب) کلیه تعهدات وام.

ب۱۱ج- پاراگراف ۳۹(الف) و (ب) یک واحد تجاری را به افشا سازی تجزیه و تحلیل سررسید برای بدهیهای مالی که نشان میدهد سررسیدهای باقیمانده قراردادی را برای بعضی بدهیهای مالی، ملزم مینماید. در این افشا سازی:

الف) زمانیکه طرف مقابل یک انتخاب از اینکه چه زمانی مقدار پرداخت میشود را دارد، بدهی به دوره جلوتر که در آن واحد تجاری میتواند ملزم به پرداخت شود تخصیص داده میشود. برای مثال بدهیهای مالی که یک واحد تجاری میتواند بر اساس تقاضا ملزم به باز پرداخت آنها شود (مثل سپرده های مورد تقاضا) مشمول در بازه زمانی جلوتر میباشد.

ب) زمانیکه یک واحد تجاری متعهد میشود به در دسترس قراردادن مبالغ به اقساط، هر قسط به دوره جلوتر که در آن واحد تجاری میتواند ملزم به پرداخت شود، تخصیص داده میشود. برای مثال یک تعهد وام اعطا نشده (جذب نشده) مشمول در بازه زمانی شامل تاریخ جلوتری است که میتواند جذب شود.

ج) برای قراردادهای تضمین مالی صادر شده حداکثر مقدار ضمانت به دوران جلوتری که در آن ضمانت میتوانست فراخوانده شود (واخواست شود) تخصیص داده میشود.

ب ۱۱-۱- مقادیر قراردادی افشاء شده در تجزیه تحلیل سررسید، همانگونه که بوسیله پاراگراف ۳۹ (الف) و (ب) الزام آور شده اند، جریان های نقدی افشاء نشده قراردادی می باشند. به عنوان مثال:

الف) تعهدات (تامین مالی) مالی اجاره ناخالص (قبل از کسر هزینه های مالی)

ب) قیمت های مشخص شده در موافقت نامه های رو به جلو برای خرید دارایی های مالی در قبال وجه نقد.

ج) مقادیر خالص در قبال پرداخت شناور - دریافت ثابت مبادله های نرخ بهره که جریان های نقدی خالص معاوضه (رد و بدل) می شوند.

د) مقادیر قراردادی که در یک اوراق بهادار (ابزار) مالی مشتقه (اوراق بهادار مشتقه) رد و بدل می شوند (به عنوان مثال مبادله ارز) برای جریان های نقدی ناخالص مبادله می شوند.

ه) تعهدات وام ناخالص

این چنین جریان های نقدی تنزیل نشده از مقدار شامل در ترازنامه ها متفاوت می باشد. به این دلیل که مقدار در ترازنامه ها براساس جریان های نقدی تنزیل نشده می باشد. وقتی که مقدار قابل پرداخت ثابت نشده است مقدار افشاء شده بوسیله ارجاع به شرایط موجود در پایان دوره گزارشگری معین میشود. برای مثال وقتی که مقدار قابل پرداخت تغییر میکند با تغییرات در شاخص، مقدار افشاء شده ممکن است بر مبنای سطح شاخص در پایان دوره باشد.

ب ۱۱-۵- پاراگراف ۳۹ (ج) یک واحد تجاری را ملزم مینماید به توصیف اینکه چگونه ریسک ذاتی نقدینگی را در اقلام افشاء شده در افشاگریهای کمی الزام آور شده در پاراگراف ۳۹ (الف) و (ب) مدیریت میکند.

ب ۱۱-۶- دیگر عوامل که یک واحد تجاری باید در نظر بگیرد در ارایه نمودن افشاگری مورد لزوم در پاراگراف ۳۹ (ج) شامل اما نه محدود به این است که آیا واحد تجاری:

الف) متعهد شده به اخذ وام (مثل تسهیلات تجاری کاغذی) یا دیگر خطوط اعتباری (مثل تسهیلات اعتباری آماده) که میتواند در دسترس برآورده نمودن احتیاجات نقدینگی باشد.

ب) در بانکهای مرکزی برای برآورده ساختن نیازهای نقدینگی سپرده گذاری میکند.

ج) منابع کمک مالی متنوعی دارد.

د) بروی ریسک نقدینگی تمرکز با اهمیت دارد چه در داراییهایش یا در منابع کمک مالی اش.

ه) فرایند کنترل داخلی و برنامه های آتی احتمالی دارد برای مدیریت ریسک نقدینگی.

و) اوراق بهادار (بزاری) دارد که شامل شرایط شتاب در بازپرداخت است (مثل کم ارزش کردن ریسک اعتباری واحد تجاری)

ز) اوراق بهادار (بزاری) دارد که میتواند مستلزم ارسال تضمین اضافه شود (مثل حاشیه سود و اخواست شده برای اوراق بهادار مشتقه).

ح) اوراق بهادار (بزاری) دارد که واحد تجاری را مجاز میکند به انتخاب اینکه آیا بدهیهای مالی اش را بفروشد بوسیله تحویل وجه نقد (یا دیگر دارایی مالی) یا بوسیله تحویل سهم خودش یا

ط) اوراق بهادار (بزاری) دارد که منوط به موافقت نامه های ارشد شبکه ای هستند.

ب۱۲-۱۶ (حذف شده است)

ریسک بازار - تجزیه تحلیل حساسیت (پاراگراف های ۴۰ و ۴۱)

ب۱۷- پاراگراف ۴۰ الف) تجزیه تحلیل حساسیت را برای هر نوع از ریسک بازار، که واحد تجاری در معرض آن قرار گرفته می شود را ملزم کرده است. مطابق با پاراگراف ب ۳ ف یک واحد تجاری تصمیم می گیرد چطور اطلاعات را برای نمایش تصویر کلی بدون ترکیب (ادغام) اطلاعات با ویژگی های متفاوت درباره ی در معرض خطرات بودن از شرایط اقتصادی متفاوت معنی داری (به طور معنی داری این شرایط (محیط) اقتصادی متفاوت می باشد) تجمیع نماید برای مثال:

الف) یک واحد تجاری که اوراق بهادار (بزارهای) مالی معامله می کند ممکن است این اطلاعات را بصورت جداگانه افشاء کند برای ابزارهای برقرار شده (منعده شده) برای تجارت و آنهایی که برای تجارت منعقد (برقرار) نشده اند.

ب) یک واحد تجاری در معرض ریسک بازار بودن خودش ناشی از تورم بیش از حد را با در معرض بودن ریسک های بازار خاص ناشی از نواحی با تورم خیلی کم تجمیع (جمع) نمی کند.

اگر یک واحد تجاری فقط در معرض یک نوع از ریسک بازار در تنها یک محیط اقتصادی قرار گرفته است اطلاعات متراکم نشده را نمایش نمی دهد.

ب۱۸- پاراگراف ۴۰ (الف) ملزم می کند تجزیه تحلیل حساسیت را برای نمایش اثر روی سود یا زیان و حقوق صاحبان سهام از تغییرات ممکن معقول (منطقی) در متغیر ریسک مرتبط (به عنوان مثال نرخ های بهره ی بازار غالب نرخ های ارز، قیمت های سهام یا قیمت کالاها) برای این منظور:

(الف) نهادها ملزم به مشخص کردن مقدار سود یا زیان که داشته اند برای دوره نمی باشند، اگر متغیرهای ریسک مرتبط متفاوت بوده اند. در عوض، واحدهای تجاری افشا میکنند اثر روی سود یا زیان و حقوق صاحبان سهام را در انتهای دوره گزارشگری با فرض اینکه تغییرات منطقی ممکن در متغیر ریسک مرتبط در پایان دوره ی گزارشگری محقق شده بود و به ریسک در معرض موجود اعمال شده بود. برای مثال، اگر یک واحد تجاری یک نرخ شناور بدهی در پایان سال دارد، واحد تجاری می بایست اثر را روی سود یا زیان (یعنی هزینه بهره) برای سال جاری اگر نرخ های بهره بوسیله مقادیر ممکن معقول تغییر کرده بودند افشا نماید.

(ب) واحدهای تجاری ملزم به افشای اثر روی سود یا زیان و حقوق صاحبان سهام برای هر تغییر در یک محدوده در تغییرات ممکن منطقی از متغیر ریسک مرتبط نمی باشند. افشاگری های اثرات تغییرات در حدها (نهایت های) محدوده (گسترده) ممکن معقول کافی می باشد.

ب۱۹- در مشخص کردن آنچه تغییر ممکن معقول در متغیر ریسک مرتبط می باشد، یک واحد تجاری باید در نظر بگیرد:

(الف) محیط (شرایط) اقتصادی که در آن عمل می کند. یک تغییر ممکن معقول نباید شامل از راه دور یا سناریوهای بدترین حالت یا "تستهای استرس" باشد. علاوه بر این، اگر **نرخ تغییر** در متغیر ریسک اساسی (عمده) ثابت است یک واحد تجاری نیازی به جایگزین کردن تغییر ممکن معقول انتخاب شده در متغیر ریسک ندارد. برای مثال، فرض کنید که نرخ های بهره ۵ درصد می باشند و یک واحد تجاری مشخص می کند که یک نوسان در نرخ های بهره ± 50 (نقاط پایه) به طور معقول (منطقی) ممکن است. اثر روی سود یا زیان و حقوق صاحبان سهام را افشاء میکند اگر نرخ های بهره به $4/5$ درصد یا $5/5$ درصد تغییر می کردند (در دوره بعدی) نرخ های بهره به $5/5$ درصد افزایش یافته اند. واحد تجاری به این اعتقاد (باور) که نرخ های بهره ممکن است با ± 50 (نقاط پایه) نوسان کنند (یعنی **نرخ تغییر در نرخ های بهره ثابت** است)، ادامه می دهد. یک واحد تجاری اثر روی سود یا زیان و حقوق صاحبان سهام را افشاء می کند اگر نرخ های بهره تغییر کنند در ۵ درصد یا ۶ درصد واحد تجاری ملزم نشد است به تجدیدنظر در ارزیابی های خود که نرخ های بهره ممکن است به طور معقولی با ± 50 (نقاط پایه) در نوسان باشند (نوسان کنند)، مگر اینکه شواهدی موجود باشد که نرخ های بهره به طور معنی داری شکننده تر شده است.

ب) چارچوب زمانی بالاتری که ارزیابی می نماید. تجزیه تحلیل حساسیت می بایست اثرات تغییراتی که در نظر گرفته می شوند که بصورت معقولی ممکن است در طول دوره را نشان دهد. تا هنگامی که واحد تجاری ارایه خواهد کرد این افشاکاری ها را، که معمولاً دوره گزارشگری سالیانه بعدی خود می باشد.

ب ۲۰- پاراگراف ۴۱ یک واحد تجاری را مجاز به استفاده از یک تجزیه تحلیل حساسیت که منعکس کننده وابستگی متقابل بین متغیرهای ریسک، مانند شیوه ریسک در ارزش است مینماید. اگر آن این تجزیه تحلیل ها را برای مدیریت در معرض ریسک مالی بودن خودش به ریسک های مالی استفاده می کند. این حتی اگر چنین روش اندازه گیری کند تنها ظرفیت (پتانسیل) برای ضرر و اندازه گیری نکند پتانسیل برای بهره را نیز اعمال می کند. این چنین واحد تجاری ممکن است با پاراگراف ۴۱ (الف) بوسیله افشای نوع مدل ارزش - در - ریسک استفاده شده (یعنی آیا مدل روی شبیه سازی Montecarlo استوار است) توضیحی درباره اینکه مدل چگونه کار می کند و مفروضات مهم (یعنی دروه ی نگهداری و سطح اعتماد) هماهنگ باشد. واحد تجاری همچنین ممکن است دوره مشاهده ی تاریخی و ضرایب وزن دهی اعمال شده به مشاهدات در طول دوره، توضیحی درباره اینکه چگونه چطور اختیارات (انتخابات) با محاسبات برخورد (رفتار) می کنند، و کدام نقض یا ارتباط (یا، به طور مشابه، شبیه سازی های توزیع احتمالی Montecarlo) استفاده می شود را افشاء سازند.

ب ۲۱- یک واحد تجاری می بایست تجزیه تحلیل حساسیت برای تمامی فعالیت های تجاری خودش را ارایه کند، اما ممکن است نوع های متفاوتی از تجزیه تحلیل حساسیت برای کلاس های متفاوت اوراق بهادار (ابزار) مالی را ارایه کند.

ریسک نرخ بهره

ب ۲۲- ریسک نرخ بهره روی اوراق بهادار (ابزار) مالی بهره دار شناخته شده در ترازنامه (یعنی وام ها و مطالبات و ابزارهای بدهی منتشر شده) و روی خروجی از ابزارهای مالی شناخته نشده در ترازنامه (مانند برخی تعهدات وام) بوجود می آید.

ریسک ارز (نرخ ارز)

ب ۲۳- ریسک ارز (یا ریسک ارز خارجی) از اوراق بهادار (ابزار) مالی که در یک ارز خارجی چیره شده است، عین در یک ارز به غیر از ارز کاربردی که آنها اندازه گیری می شوند ناشی می شود (بوجود می آید) برای رسیدن به هدف این IFRS، ریسک ارز از اوراق بهادار (ابزار) مالی که پولی نمی باشند ناشی می شود یا از اوراق بهادار (ابزار) مالی که در ارز کاربردی تخصیص داده شده است ناشی نمیشود).

ب ۲۴- یک تجزیه تحلیل حساسیت برای هر ارز که یک واحد تجاری در معرض بودن معنی داری دارد، افشاء می شود.

دیگر ریسک های قیمت

ب ۲۵- دیگر ریسک های قیمت روی اوراق بهادار (ابزار) مالی به خاطر تغییرات در، برای مثال، قیمت کالاها یا قیمت سهام (حق مالکانه). برای موافقت کردن با پاراگراف ۴۰، یک واحد تجاری ممکن است اثر کاهش ناشی میشود در شاخص بازار موجود مشخص (حاضر، دم دست، در انبار، آماده، موجودی و...؛ STOCK)، ارزش کالا یا دیگر متغیرهای ریسک را افشا نماید. برای مثال، اگر یک واحد تجاری ضمانت های ارزش باقیمانده ای بدهد که ابزارهای مالی می باشند، واحد تجاری افزایش یا کاهش در ارزشی که ضمانت اعمال می کند را افشاء می کند.

ب ۲۶- دو مثال اوراق بهادار (ابزار) مالی که منجر به ریسک قیمت سهام می شوند عبارت اند از: (الف) نگهداری سهام در دیگر واحد تجاری و (ب) یک سرمایه گذاری در یک موسسه امین (حساب امانی) که سرمایه گذاری ها را در ابزارهای سهام نگهداری می کند. دیگر مثال ها شامل قراردادهای روبه جلو اختیارات برای خرید یا فروش کمیت های مشخص شده یک اوراق بهادار سرمایه ای و مبادلات که به ارزش های سهام شاخص گذاری می شوند. ارزش های متعارف چنین ابزارهای مالی بوسیله تغییرات در قیمت بازار ابزارهای حق مالکانه اساسی متأثر می شوند.

ب ۲۷- مطابق با پاراگراف ۴۰ (الف)، حساسیت سود یا زیان (که بوجود می آید، برای مثال، از ابزارهای دسته بندی شده به عنوان در ارزش متعارف در میان سود یا زیان و آسیب دیدگی (زیان دیدگی) دارایی های مالی آماده برای فروش) بصورت جداگانه از حساسیت حق مالکانه (که بوجود می آید، برای مثال، از ابزارهای دسته بندی شده به عنوان آماده برای فروش) افشاء می شود.

ب ۲۸- ابزارهای مالی که یک واحد تجاری به عنوان اوراق بهادار سرمایه ای دسته بندی می کند، دوباره اندازه گیری نمی شوند. نه سود یا زیان و نه حق مالکانه (حق مالکیت) بوسیله ریسک قیمت حق مالکیت آن ابزارها متأثر نخواهند شد. از این رو (بنابراین) هیچ گونه تجزیه تحلیل حساسیت الزام آور نمی شود.